

Az épület története és bemutatása

A felújításra javasolt épület a város történelmileg védett részében helyezkedik el, a „Strada Ștefan cel Mare” városrészben (Strada Ștefan cel Mare 1-27, 2-24 laccím alatt), a Történelmi Emlékművek Listáján, a L.M.I 2010-ben a 158-ik helyen szerepel, azonosítója **SM-II-a-B-05246**, és a XIX-ik században épült.

Az épület hosszú ideig „kulturális épületként” működött, „Iparosegylet” néven közismert (később a volt „Popular” mozi), és Szatmárnémeti megyei jogú város központi részén helyezkedik el.

Annak ellenére, hogy a Történelmi Emlékművek Listáján- L.M.I. 2010- a 158-as helyen, SM-II-a-B-05246 azonosítóval XIX-ik századi épületként szerepel, a korabeli sajtóban megjelent történelmi adatok alapján az épületet 1911-ben építették, eredeti rendeltetése „**Iparosegylet**” volt.

Ezen források alapján: "a XX-ik század elején Szatmárnémeti gazdasági életének a jellemzője a sokszínű iparos- és kézműves egyesület volt. Ezek együttesen igen jelentős gazdasági erőt képviseltek, ugyanakkor számos kulturális és szórakoztató rendezvényt is szerveztek, amelyeket a város lakosai igen vonzóknak ítélték meg. 1911-ben több iparos egyesület úgy döntött, hogy az ilyen jellegű rendezvények helyszínéül is szolgáló közös székhelyet építenek. Az építkezés lebonyolításával Tóásó Pál építész mérnököt bízták meg. A Ștefan cel Mare (Kazinci) utcán, 1911-ben felépített Iparosegylet egy eklektikus stílusú épület, szecessziós díszítésekkel.

A belső terek típusai és a funkcionális szervezés miatt, az épület kitűnő adottságokkal rendelkezett találkozók szervezésére, az iparosok szakmai továbbképzőinek a rendezésére, nevelési célzatú megbeszélésekhez, kulturális tevékenységekhez. Itt működött a Fialat Kézművesek Köre, valamint az Iparosok Olvasóköre. Az épület központi szalonjában rendezték a bálakat és táncos teadélutánokat. Itt rendezték az Uránia mozi első vetítését is"

Ugyancsak ezen források alapján " mivel az épület alatti telek a Szamos folyó egykori medre, a talajt nagyméretű gerendákkal erősítették meg. Egy eklektikus épület, változatos, de egymással harmonizáló díszítőelemekkel. Az emeleti hatalmas íves ablakok, amelyek ión oszlopok vesznek körül, a két kisméretű torony közé ékelt homlokzat központi része, mind az épület monumentális jellegét hangsúlyozzák ki. A két világháború közötti időszakban az épületben igen aktív kulturális élet zajlott. A közönség rendelkezésére egy előadóterem, olvasóterem és hatalmas könyvtár állt.

Az előadóteremben koncerteket, irodalmi vitákat, bálakat, táncos teadélutánokat rendeztek. Több évtizeden keresztül az épület adott helyet a Popular mozinak. A bombázásokat követően, amelyek során megrongálódott az Északi Színház épülete, az Iparosegylet színházi előadásoknak is otthont adott".

Az említett épületre az alábbi történelmi adatok vonatkoznak:

- építés időpontja: 1910-1911;
- tervező: Tóásó Pál építésmérnök;
- eredeti rendeltetése: Iparosegylet ;
- későbbi rendeltetései: szakiskola, könyvtár, mozi, sznház,
- építészeti stílus: - eklektikus („szecessziós” díszítőelemekkel és ión oszlopokkal);
- építészeti leírás: monumentális épület, központi homlokzat a szélén

tornyocskákkal, íves ablakok.

A tanulmányozott épület felépítménye: Alagsor + Földszint + 1 Emelet

Az épület alaprajzi vetülete szabályos négyszög, a hátsó, nyugati homlokzatot két tornyocska zárja le. Az épület udvarába fedett gangon keresztül lehet bejutni. Az épület deli oldala a szomszédos, 16 szám alatti, épülethez csatlakozik, az északi része pedig a 20-as szám alatt található ingatlanhoz. Az épület tetőszerkezete fagerendázat.